

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 21 februari 1933 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående revision av lagen om allmän pensionsförsäkring ävensom angående höjning av de enligt nämnda lag utgående pensionstillägg med mera.

Andra lagutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft till lagutskott hänvisade, av herr Spångberg m. fl. i andra kammaren väckta motionerna nr 256 och 257.

I den förra motionen, II: 256, har föreslagits, att riksdagen i skrivelse till regeringen måtte hemställa, *dels* att den av 1928 års riksdag beslutade pensionsutredningen måtte så påskyndas, att förslag i ärendet kunde föreläggas senast 1934 års riksdag, *dels ock* att därvid tilläggspensionens storlek, inkomstgränsen ifråga om rätt till erhållande av tilläggspension samt åldersgränsen för pensions erhållande måtte bestämmas i enlighet med de grunder, som i motionen närmare angivits. Ifrågavarande grunder äro följande:

»1. Den samlade pensionen eller understödet jämte pensionstagarens årsinkomst får icke i något fall i lägsta dyrortsgruppen understiga 900 kronor för ensamstående person. För man och kvinna i gemensamt hushåll samt för barn under 16 år utgår pensionsbelopp i proportion till vad den ensamstående erhåller samt för övriga dyrortsgrupper i avvägt förhållande till vad som utbetalas i lägsta dyrortsgrupp.

2. Maximiinkomsten, pensionsbeloppet inräknat, må uppgå till 1,200 kronor, innan avdrag å pensionstillägg får företagas.

3. Åldersgränsen för rätt till erhållande av pension bestämmas till 60 år.»

I motionen II: 257 har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att det i § 6 i lagen om allmän pensionsförsäkring angivna pensionstillägg provisoriskt höjes till 525 kronor för man och 510 kronor för kvinna och att avdrag härå göres endast i den mån vederbörandes årsinkomst, pensionstillägget inräknat, överstiger 1,200 kronor samt att detta skall äga tillämpning tillvidare i avvaktan på regeringens förslag till ändringar i lagen om allmän pensionsförsäkring.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för berörda yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna.

Gällande bestämmelser äro i hithörande delar följande:

Enligt 2 § i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring inträder rätt till pension vid varaktig oförmåga till arbete och senast

vid fyllda 67 år, även om varaktig arbetsförmåga då ännu icke är för handen.

I 6 § stadgas, bland annat, följande:

Å erlagda pensionsavgifter utgå i årlig pension följande procent, nämligen:

å avgifter, påförda man i ålder av

16—19 år	70 procent	35—44 år	30 procent
20—24 »	60 »	45—54 »	20 »
25—29 »	50 »	55—66 »	15 »
30—34 »	40 »		

och

å avgifter, påförda kvinna i ålder av

16—19 år	56 procent	35—44 år	24 procent
20—24 »	48 »	45—54 »	16 »
25—29 »	40 »	55—66 »	12 » ;
30—34 »	32 »		

åldern beräknad till det antal levnadsår, som uppnås under det kalenderår, för vilket avgiften påförts.

Därjämte utgår av allmänna medel ett tillägg till pensionen för pensionsstagare, som är till arbete varaktigt oförmögen och vilkens årsinkomst ej uppgår för man till 425 och för kvinna till 400 kronor.

Pensionstillägget utgör för år räknat för man 225 och för kvinna 210 kronor med avdrag av sex tiondelar av det belopp, varmed pensionstagarens årsinkomst må överstiga 50 kronor.

För pensionsberättigad änklings, änka, fränskild make eller ogift kvinna, som är till arbete varaktigt oförmögen och har att försörja barn eller adoptivbarn under femton år, ävensom för pensionsberättigad ogift man, som är till arbete varaktigt oförmögen och har att försörja adoptivbarn under femton år, ökas pensionen, därest årsinkomsten ej uppgår för man till 425 och för kvinna till 400 kronor jämte 170 kronor för varje sådant barn, med särskilt pensionstillägg för barnen. Enahanda rätt tillkommer jämväl äkta makar, av vilka mannen är pensionsberättigad och till arbete varaktigt oförmögen och vilkas sammanlagda årsinkomst ej uppgår till 825 kronor jämte 170 kronor för varje barn. Beloppet av sådant pensionstillägg utgör 102 kronor för varje barn med avdrag av sex tiondelar av det belopp, varmed årsinkomsten må överstiga 425 kronor för man, 400 kronor för kvinna samt 825 kronor för äkta makar.

Kostnaden för pensionstilläggen skall enligt 10 § i lagen bestridas till tre fjärdedelar av staten och till en fjärdedel av landstingen och kommunerna.

Om understöd meddelas i 33 § bland annat följande bestämmelser:

Den, som efter fyllda femton år bliver till arbete varaktigt oförmögen, men för vilken avgifter till erhållande av pension icke blivit erlagda, ävensom den, vilken vid nämnda ålder redan är varaktigt arbetsförmögen, äger erhålla understöd under villkor och med belopp, som angående pensionsstillägg är i 6 § stadgat.

Gift man, änklings, änka, fränskild make eller ogift kvinna, som är till arbete varaktigt oförmögen, men icke berättigad till pension, och vilken har att försörja barn eller adoptivbarn under femton år, äger erhålla understöd för sådant barn under villkor och med belopp, som i 6 § är stadgat angående pensionstillägg för barn. Enahanda rätt tillkommer jämväl ogift man, som är till arbete varaktigt oförmögen, men icke berättigad till pension, och vilken har att försörja adoptivbarn under femton år.

Beträffande understöd gäller även i övrigt i tillämpliga delar vad som i lagen föreskrivits om pensionstillägg och om kostnaden för dess bestridande.

Vid 1928 års riksdag väcktes motioner angående utredning rörande riktlinjerna för en revision av den allmänna folkpensioneringen samt rörande vissa ändringar i lagen om allmän pensionsförsäkring, däribland en motion nr I:167, däri herr Winberg hemställde om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om förslag till ändringar i lagen i huvudsaklig överensstämmelse med de i den nu föreliggande motionen II:256 under 1) omförmälda grunder.

Riksdagen beslöt i överensstämmelse med sammansatta stats- och andra lagutskottets hemställan i utlåtande nr 3 att avslå motionen I:167.

Emellertid hemställde riksdagen samtidigt i skrivelse, nr 206, att Kungl. Maj:t täcktes verkställa utredning snarast möjligt rörande revision av lagen om allmän pensionsförsäkring och för riksdagen framlägga de förslag, var till utredningen kunde föranleda.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 juli 1928 tillsattes en kommitté med uppdrag att verkställa en fullständig utredning rörande revision av omförmälda lag — 1928 års pensionsförsäkringskommitté.

Vid såväl 1930 som 1931 års riksdagar väcktes motioner i de ämnen, som nu förevarande motioner avse (motionerna II:344 vid 1930 års riksdag samt I:186 och II:292 vid 1931 års riksdag). Dessa tre motioner föranledde icke till någon riksdagens åtgärd.

Även vid 1932 års riksdag väcktes en motion, nr 87 i andra kammaren av herr Spångberg m. fl., däri framställdes enahanda yrkande som i den nu föreliggande motionen II:257.

Andra lagutskottet anförde i sitt över motionen avgivna utlåtande, nr 7, följande:

»Jämväl vid fjolårets riksdag framställdes motionsvis det yrkande, som förevarande motion innehåller. I av riksdagen godkänt utlåtande avstyrkte sammansatt stats- och andra lagutskott den förra året väckta motionen under hänvisning till att 1928 års pensionsförsäkringskommitte erhållit i uppdrag att verkställa en fullständig utredning rörande pensionsförsäkringen. Nämnda kommittés arbete pågår alltjämt, varför enligt utskottets mening samma skäl föreligger i år som förra året att avslå ifrågavarande yrkande.»

Utskottet hemställde, att motionen icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd, vilken hemställan bifölls av riksdagen.

Uti den innevarande år avgivna berättelsen om vad i rikets styrelse sedan sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit anføres beträffande 1928 års pensionsförsäkringskommittés arbete, att de för detsamma erforderliga förberedande undersökningarna slutförts. En andra del av kommitténs be-

Utskottet.

tänkande, innehållande statistiska undersökningar samt kostnadsberäkningar med mera har avgivits den 2 december 1932. Vidare har under år 1932 utarbetats författningsutkast enligt olika alternativ för en reformering av den allmänna pensionsförsäkringen. Kommitténs arbete beräknas kunna slutföras till utgången av år 1933.

Pensionsförsäkringskommitténs utredning omfattar enligt givna direktiv pensionsförsäkringsfrågan i hela dess vidd. Utskottet utgår ifrån, att kommitténs arbete står inför sin fullbordan. Att då vidtagna provisoriska modifieringar i gällande regler eller att beträffande vissa särskilda till ämnet hörande frågor påfordra bestämt angivet innehåll i kommitténs blivande förslag finner utskottet sig icke kunna tillstyrka.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

- 1) att motionen II:256 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda, samt
- 2) att motionen II:257 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 februari 1933.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *K. G. Westman*, *Linder**, *Sigfrid Hansson*, *Frändén**, *Norman** och *P. Sandström*, fröken *Hesselgren* samt herr *Larsson* i Brålanda*;

från andra kammaren: herrar *Magnusson* i Skövde, *Hage*, *Peltersson* i Hällbacken, *Gardell* i Gans* och *Aronson**, fru *Nordgren** samt herrar *Sandberg* och *Hermansson**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.